

Spinčič Bogomir dr. *Slovenischer Sprachquetscher*. Gründliche und leichtfassliche Methode die slovenische Sprache theoretisch und praktisch in sehr kurzer Zeit ohne Fehler gut lesen, schreiben und sprechen zu lernen. Mit einem Anhang von Gesprächen, Spracheigenheiten, Sprichwörtern und einer reichhaltigen Wortsammlung in deutscher und slovenischer Sprache. Nach besten Quellen bearbeitet von — — Wien 1896. Verlag von A. Wenedikt & Sohn. Druck v. B. Hornung in Wien. 135 str.

Slava nebrotnih »trih tarjev«, ki vlivajo učenost vseh jezikov pridnim ljudem v glavo, je tako velika, da mi gotovo vsakdo odpusti, če o nji dalje ne govorim; na enako »dobrem« glasu so različni »kvečerji«. Tudi ta »Slovenischer Sprachquetscher« je dodobra pokvečil lepo slovenščino, ki se javlja komu priljubi po ti knjižici. Že v vvodu samem nas preseneti pisatelj s svojo veliko učenostjo; pravi, da je napisal prvo slovensko slovnico Jernej Kapital, za katerim sledi slovnicaarji kakor Janežič, Slomšek, Pečnik, in naposled Miklošič s Sketom. Pa poslušajmo ga rajši v originalu: Das slov. Gebiet ist von den dominierenden deutschen und ital. Völkern ganz umschlossen. Die in Slovenien liegenden Städte sind vorherrschend deutsch. Der Geographie(!) nach wird in Krain und Kärnten(!) vorwiegend slov. gesprochen. Die erste krainische (slov.) Grammatik schrieb 1805(!) Barth. Kapital(!) . . . dann folgen Janežič, Slomšek(!), Pečnik(!), Miklošič und J. Sket.« — Ti glavni odlomki iz kratkega predgovora govore dosti jasno o »kapitalu« ki ga najdemo v knjižici. — Proti koncu pripoveduje, kako je izgovoriti različne glasnike č, š, ž i. t. d., ter pravi o ž: sprich: *scht!!!*

Omeniti vse nepravilnosti in napake bi bilo potemtakem čisto nepotrebno; v zabavo omenim samo nekatere:

Stran 5. gen. sing. *lepegu* občana, acc. *lepi* občan.

- > 6. » » *lepa* jerebica,
- > 8. òni, òne, òna — manjka »so«,
- > 11. pasem, paseš — »pase« manjka,
- > 12. pri tebe(?),
- > 15. *dristo* m. tri sto i. t. d.

Zanimive stvari se dobe tudi v frazeologiji in pogovorih, ki so večinoma posneti po Pečnikovi slovnici slov. jezika, ki je izšla v znani zbirki Hartlebnovi »die Kunst der Polyglottie.«

Na strani 20. čitamo: *Hlače pomeriti = züchtigen, norce pasti = Narrenposten(!) treiben.*¹⁾ Naš *r* je v mnogih besedah dobil češki klobuk: *střd, střm, střp, vřs* i. t. d.

Po vseh navedenih hibah te knjižice je sklepati, da je bila jako malomarna korektura, pri kateri bi se bilo dalo veliko popraviti, da bi bila knjižica vsaj nekoliko porabna; tako je pa ne more nihče priporočati. — Na zadnjih straneh je nekaj beril, ki so dosti pravilno natisnjena. *J. Kunšič.*

Slovanska knjižnica. Kot snopič 78.—81. »Slov. knjižnice« je izšla ravnokar — dne 27. m. m., vprav o priliki abiturientskega koncerta v »Narodnem domu« v Ljubljani — 375 str. obsegajoča knjiga pod zaglavjem: »Na razstanku«.

¹⁾ V istem času s tem Sprachquetscherjem je izšel istega pisatelja slovník: »Slov.-deutsches u. deutsch-slov. Taschenwörterbuch«.

Spisali so jo slovenski velikošolci. Cena 1 gld. — Ker si za to številko nismo utegnili lepe knjige temeljito ogledati, zabeležimo za sedaj samo na kratko nje zanimivo vsebino. J. M. Aleksandroy (tudi »Zvonov« pesnik) je priobčil »Mlade pesmi« (do str. 44.); Puc Dominik prozaične »Silhuet« (do str. 119.); Feodor Sokol (takisto »Zvonov« pesnik) kito pesmi pod naslovom »Prvo cvetje« (do str. 137.); Ivan Prijatelj daljšo povest »Brez vesla« (do str. 269.); Jakob Voljč (že znan po drugih pesniških proizvodih) šest pesmi (do str. 281.) in naposled Frančišek Grivec vrsto (8) člankov o »Ruskem realizmu in njega glavnih zastopnikih« (do konca). — Že po dosedanjem pregledu prijateljsem leposlovja zbirko »Na razstanku« lahko najtopleje priporočamo; nji bode menda tudi v priporočilo, ako si dovolimo indiskretnost ter povemo, da nekaj njenega pesniškega gradiva je iz »Zvonove« miznice (zgoraj omenjenih »Zvonovih« pesnikov), a »Zvonovo« uredništvo ga je drage volje odstopilo »Slovanski knjižnici«.

Biserojla, jasna vila. Bajka iz postonjske pečine. Speval Ivo Ivanovič Bučar. To je naslov 181 str. obsezajoči knjigi, ki sta jo tiskala in založila Kleinmayr & Bamberg. Cena 1 gld. — To kratko naznanilo zadoščaj za sedaj namesto popolne ocene, ki nam dojde iz veččega peresa.

Ruski slovar in ruska slovnica. Sestavil prof. M. M. Hostnik. Jezik velikega ruskega naroda je našel v zadnjih desetletjih pot v vse olikane evropske kroge. Ruščine se uče Germani, uče se je Romani, dasiravno to učenje njim ni nikakor lahko; kajti le z največjim naporom more Neslovan prodreti v ogromno poslopje ruskega jezika. Takoj v začetku prizadeva v ruščini Neslovanu težave povsem lastni sistem izgovarjanja, katerega izprva niti pojmiti ne more; brez pravilnega izgovora pa mu je slovnica skoro nedostopna. Vrh tega kmalu iznenadi tujca nestalno naglašanje, za katero, bi skoraj rekel, ni pravila. In vprav naglašanje je v ruščini tako odločilno, da brez pravega naglaska pokaziš besedo popolnoma; kajti izreka vokalov se po naglašanju bistveno izpreminja. Poleg vse te težave pa še tuja, popolnoma neznana pisava, katere se novinec po pravici ustraši; šele z dolgotrajno vajo si pridobiš neko spretnost v čitanju.

In vkljub vsem tem težkočam ima ruščina med Neslovani veliko prijateljev.

Če si je torej ruščina še med Neslovani pridobila toliko simpatij, koliko bolj se je moramo okleniti mi Slovani! Velike važnosti je ruski jezik za vse Slovane in še posebe za nas Slovence. Na podlagi ruščine se mora razviti pri nas kulturno delo, narodni preporod, na njeni podlagi se mora izvršiti — emancipacija našega duha od tujih vplivov, od tujih spon! . . . Ves živelj naše boljše družbe je tuj, naša inteligenca misli po tuje, govori po tuje in — dela po tuje. Tega ji seveda ne smemo zameriti, ako pomislimo, da smo vzrasli ob tuji vzgoji, v tujih študijah, da smo tako rekoč prenasičeni in prepojeni s tujstvom. Zato pa nam je treba reorganizacije, treba nam je družabnega preporoda. Le-ta pa se mora izvršiti v ozkem soglasju z onim sorodnim plemenom, katero je najmanj okužil tuji duh; kajti najčvrstejšo in najpreprostejšo individualnost so si med vsemi Slovani ohranili gotovo Rusi.

Učimo se ruščine zlasti v sedanji dobi, ko nas hoče pogoltniti tuja povodenj, sedaj ko nam odrekajo tuji »učenjaki« vsako pravico do bodočnosti; učimo se tistega slovanskega jezika, kateremu edinemu so isti »učenjaki« mi-